

ВСТУП . 15

Розділ 1. ПРИРОДА ТОРГІВЛІ ТА ЇЇ РОЛЬ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ СУСПІЛЬНОГО РОЗВИТКУ.. 18

1.1. Економічна природа, функції та класифікація торгівлі.18

1.2. Роль торгівлі у забезпеченні суспільного розвитку 21

1.3. Торгівля як процес та галузь господарювання..22

1.4. Сутність, класифікація та особливості послуг у торгівлі ..22

Розділ 2. ЕКОНОМІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА РІЗНИХ ФОРМ ТОРГІВЛІ. 25

2.1. Сутність, значення та функції роздрібної торгівлі. Товари та послуги в роздрібній торгівлі, їх класифікація ..25

2.2. Показники, що характеризують стан розвитку роздрібної торгівлі .29

2.3. Тенденції розвитку роздрібної торгівлі ..30

2.4. Сутність та функції оптової торгівлі. Економічні засади функціонування посередників31

2.5. Показники, що характеризують розвиток оптової торгівлі36

2.6. Методика оцінки доцільності (економічної ефективності) участі посередників у каналі товароруху .38

2.7. Тенденції розвитку оптової торгівлі..39

2.8. Поняття, роль та форми зовнішньої торгівлі ..41

2.9. Об'єкти та суб'єкти зовнішньої торгівлі, їх класифікація 42

2.10. Економічний механізм здійснення зовнішньої торгівлі.

Зовнішньоторговельний контракт .44

2.11. Показники, що характеризують розвиток зовнішньої торгівлі. Ефект та економічна ефективність зовнішньої торгівлі.46

2.12. Сутність, значення та системи електронної торгівлі49

Розділ 3. РИНОК СПОЖИВЧИХ ТОВАРІВ ТА ПОСЛУГ, РОЛЬ ТОРГІВЛІ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЙОГО

РОЗВИТКУ 53

3.1. Ринок споживчих товарів, основні елементи (рушійні сили) споживчого ринку53

3.2. Поняття товарної пропозиції споживчих товарів. Джерела та механізм формування товарних ресурсів ..55

3.3. Баланси ресурсів споживчих товарів..57

3.4. Роль національного виробництва та імпорту в формуванні пропозиції споживчих товарів в Україні. Підтримка національного товаровиробника.58

3.5. Споживання і потреби, їх сутність та економічна характеристика. Споживчий попит та чинники, що обумовлюють обсяги та структуру попиту .59

3.6. Інструменти державного регулювання споживання та купівельної спроможності населення. Баланс доходів та витрат населення (домогосподарств). Місткість ринку та методика її визначення..61

3.7. Соціально-економічний портрет українського споживача .65

3.8. Роль торгівлі у забезпеченні розвитку споживчого ринку 65

Розділ 4. СУБ'ЄКТИ ТОРГОВЕЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ. ПІДПРИЄМСТВО ТОРГІВЛІ ЯК ОСНОВНИЙ

СУБ'ЄКТ ЗДІЙСНЕННЯ ТОРГОВЕЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.. 68

4.1. Суб'єкти торговельної діяльності: склад та організаційно-економічні особливості функціонування 68

4.2. Сутність та класифікація торговельних мереж, економічні засади їх функціонування.69

4.3. Типологія суб'єктів торговельної діяльності в Україні 71

4.4. Підприємство торгівлі як суб'єкт ринкових відносин, функціональноправовий статус його діяльності..73

4.5. Види підприємств торгівлі.75

4.6. Економічні особливості функціонування різних видів підприємств торгівлі 76

4.7. Форми, методи та інструменти регулювання підприємницької діяльності в торгівлі 77

Розділ 5. УПРАВЛІННЯ ОБСЯГОМ ТА АСОРТИМЕНТНОЮ СТРУКТУРОЮ ТОВАРООБОРОТУ

ПІДПРИЄМСТВА ТОРГІВЛІ.. 79

5.1. Сутність товарообороту як економічного показника..79

5.2. Форми та види товарообороту підприємства торгівлі80

5.3. Фактори, що визначають стан, тенденції та перспективи розвитку товарообороту підприємства торгівлі 82

5.4. Теоретичні засади управління товарооборотом підприємства85

5.5. Структурно-логічна модель управління товарооборотом87

5.6. Аналіз обсягу та структури роздрібного товарообороту ..88

5.7. Розробка плану товарообороту на підприємстві торгівлі 90

5.8. Методичні підходи до планування товарно-групової структури товарообороту ..93

5.9. Особливості управління товарооборотом підприємства оптової торгівлі 95

Розділ 6. УПРАВЛІННЯ ТОВАРНИМИ ЗАПАСАМИ ПІДПРИЄМСТВА ТОРГІВЛІ 98

6.1. Сутність товарних запасів, причини їх утворення та підтримки. Методи оцінки стану товарних запасів відповідно до національних стандартів бухгалтерського обліку98

6.2. Склад товарних запасів підприємства торгівлі.102

6.3. Показники, що характеризують стан товарних запасів підприємства торгівлі .104

6.4. Структурно-логічна послідовність управління товарними запасами підприємства торгівлі 106

6.5. Методичний інструментарій аналізу товарних запасів. Використання ABC, XYZ та кросс-категоріального аналізу товарних запасів 108

6.6. Нормування та планування товарних запасів у торгівлі.114

6.7. Оперативне регулювання та контроль за утворенням товарних запасів119

6.8. Мінімізації витрат підприємства щодо формування товарних запасів120

6.9. Розробка політики реалізації наднормативних товарних запасів на підприємстві торгівлі .122

Розділ 7. УПРАВЛІННЯ ТОВАРНИМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ ОБОРОТУ ПІДПРИЄМСТВА ТОРГІВЛІ .. 126

7.1. Товарне забезпечення обороту підприємства торгівлі в системі управління його діяльністю. Закупівельна діяльність підприємства .126

7.2. Основні форми та механізм формування товарного забезпечення обороту підприємства торгівлі 127

7.3. Постачальники товарних ресурсів .127

7.4. Управління товарним забезпеченням обороту128

7.5. Організація формування товарного забезпечення обороту 129

7.6. Аналіз товарного забезпечення обороту..131

7.7. Обґрунтування необхідного обсягу надходження товарів133

7.8. Критерії вибору постачальника товарних ресурсів136

7.9. Оцінка ефективності комерційних угод щодо закупівлі товарів138

Розділ 8. УПРАВЛІННЯ ФОРМУВАННЯМ ТА РОЗВИТКОМ МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА ТОРГІВЛІ 144

8.1. Сутність та основні елементи матеріально-технічної бази підприємства торгівлі 144

8.2. Класифікація основних засобів підприємства торгівлі 148

8.3. Управління формуванням матеріально-технічних ресурсів підприємства торгівлі 150

8.4. Аналіз стану та ефективності використання основних засобів підприємства..151

8.5. Цільові параметри розвитку матеріально-технічної бази підприємства торгівлі 157

8.6. План розвитку матеріально-технічної бази підприємства торгівлі .158

8.7. Управління використанням основних засобів підприємства торгівлі 160

Розділ 9. УПРАВЛІННЯ ТРУДОВИМИ РЕСУРСАМИ (ПЕРСОНАЛОМ) ПІДПРИЄМСТВА ТОРГІВЛІ . 165

9.1. Специфіка праці в торгівлі. Класифікація персоналу підприємства торгівлі .165

9.2. Поняття продуктивності та ефективності праці в торгівлі .168

9.3. Управління трудовими ресурсами підприємства торгівлі.172

9.4. Аналіз формування та використання трудових ресурсів підприємства торгівлі 174

9.5. Зміст плану з праці та методика його розробки..180

9.6. Методи планування чисельності персоналу ..181

9.7. Методичні підходи до обґрунтування розміру посадових окладів, преміальних виплат, компенсаційного пакета працівників підприємства торгівлі 185

Розділ 10. УПРАВЛІННЯ ПОТОЧНИМИ ВИТРАТАМИ ПІДПРИЄМСТВА ТОРГІВЛІ .. 194

10.1. Економічна природа поточних витрат підприємства торгівлі.

Взаємозв'язок ресурсів з витратами підприємства..194

10.2. Класифікація поточних витрат та витрат обігу підприємства торгівлі197

10.3. Показники, що характеризують поточні витрати та витрати обігу підприємства торгівлі 203

10.4. Поняття операційного левериджа та особливості його використання в торгівлі 205

10.5. Чинники, що обумовлюють обсяг та рівень поточних витрат (витрат обігу) підприємства торгівлі..206

10.6. Структурно-логічна послідовність процесу управління поточними витратами.208

10.7. Аналіз поточних витрат та витрат обігу підприємства торгівлі 211

10.8. Планування обсягу поточних витрат та витрат обігу на підприємстві торгівлі 212

10.9. Організаційно-технічні заходи оптимізації витрат на підприємстві торгівлі 215

Розділ 11. УПРАВЛІННЯ ДОХОДАМИ ПІДПРИЄМСТВА ТОРГІВЛІ. 218

11.1. Економічна сутність доходів підприємства торгівлі та характеристика їх складу .218

11.2. Комерційний дохід від реалізації товарів підприємства торгівлі.

Показники, що характеризують обсяг та рівень комерційного доходу від реалізації товарів .221

- 11.3. Чинники, що впливають на формування комерційного доходу. Цінова політика підприємства торгівлі ..224
- 11.4. Структурно-логічна послідовність управління доходами підприємства торгівлі 226
- 11.5. Аналіз доходів підприємства торгівлі ..228
- 11.6. Методи обґрунтування планового обсягу доходів підприємства торгівлі. Порядок розрахунку торговельних надбавок та знижок ..230
- 11.7. Орендні доходи підприємства торгівлі 234
- 11.8. Аналіз та планування орендних доходів підприємства торгівлі. Методи обґрунтування ставок орендної плати..236
- 11.9. Сутність та види власного виробництва на підприємстві торгівлі 237
- 11.10. Аналіз та планування доходів від організації власного виробництва 238
- Розділ 12. УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ РЕЗУЛЬТАТОМ (ПРИБУТКОМ) ПІДПРИЄМСТВА ТОРГІВЛІ. 242
- 12.1. Сутність поняття «фінансовий результат» діяльності, класифікаційні підходи до оцінки обсягу прибутку..242
- 12.2. Економічні підходи до характеристики прибутку. Процес формування прибутку на підприємстві торгівлі. 244
- 12.3. Рентабельність підприємства торгівлі та показники, що її характеризують. 247
- 12.4. Чинники, що впливають на формування прибутку та рентабельність підприємства торгівлі 250
- 12.5. Оцінка фінансового результату за допомогою показників ЕВІТ, ЕВІТДА, EVA 251
- 12.6. Базові теоретичні положення управління фінансовими результатами підприємства..253
- 12.7. Структурно-логічна послідовність процесу управління фінансовими результатами діяльності підприємства торгівлі..254
- 12.8. Аналіз фінансового результату підприємства торгівлі..256

12.9. План формування фінансового результату (прибутку) підприємства торгівлі 257

12.10. Розподіл планового чистого прибутку підприємства торгівлі 260

12.11. Сучасні інструменти забезпечення досягнення цільового прибутку 261

Розділ 13. УПРАВЛІННЯ ПОДАТКОВИМИ ПЛАТЕЖАМИ ПІДПРИЄМСТВА ТОРГІВЛІ 264

13.1. Класифікація податків та податкових платежів підприємства торгівлі 264

13.2. Особливості розрахунку податкових платежів підприємства торгівлі при традиційній системі оподаткування 265

13.3. Спрощена система оподаткування: її сутність, механізм сплати єдиного податку ..271

13.4. Управління сплатою податкових платежів ..273

13.5. Методичний інструментарій аналізу податкових платежів підприємства торгівлі 274

13.6. Сутність та класифікація податкової політики. Показники ефективності податкової політики підприємства .277

13.7. Організаційно-економічні заходи оптимізації податкових платежів 279

13.8. Визначення планового обсягу сплати окремих видів податкових платежів. 280

13.9. Організація контролю за повнотою та своєчасністю сплати податкових платежів на підприємстві торгівлі .281

Розділ 14. УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ ПІДПРИЄМСТВА ТОРГІВЛІ .. 283

14.1. Особливості формування та кругообігу активів підприємства торгівлі 283

14.2. Характеристика необоротних активів підприємства торгівлі 287

14.3. Управління необоротними активами підприємства торгівлі. 289

14.4. Аналіз складу та ефективності використання окремих видів необоротних активів..291

14.5. Основні форми задоволення потреби підприємства торгівлі в окремих видах необоротних активів 296

14.6. Оборотні активи підприємства торгівлі, особливості їх формування та

кругообороту в торгівлі 297

14.7. Управління оборотними активами підприємства торгівлі ..299

14.8. Аналіз оборотних активів підприємства торгівлі .303

14.9. Методи визначення планової потреби в оборотних активах для формування окремих видів запасів товарно-матеріальних цінностей312

14.10. Дебіторська заборгованість підприємства торгівлі..318

14.11. Аналіз дебіторської заборгованості підприємства торгівлі..322

14.12. Розробка кредитних стандартів при наданні комерційних та споживчих кредитів підприємством торгівлі 327

14.13. Шляхи прискорення інкасації та рефінансування дебіторської заборгованості підприємства торгівлі 329

14.14. Аналіз грошових активів підприємства торгівлі, їх складу та ефективності формування .331

14.15. Планування та нормування грошових активів у торгівлі..333

14.16. Визначення оптимального розміру грошових активів підприємства торгівлі 334

Розділ 15. УПРАВЛІННЯ КАПІТАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА ТОРГІВЛІ.. 341

15.1. Особливості формування та класифікація капіталу підприємства торгівлі .341

15.2. Власний капітал підприємства торгівлі: сутність, механізм та джерела його формування .346

15.3. Позикою капітал (зобов'язання) підприємства торгівлі: сутність, механізм та джерела його формування 350

15.4. Структурно-логічна послідовність процесу управління капіталом підприємства торгівлі 353

15.5. Методичний інструментарій аналізу капіталу підприємства торгівлі356

15.6. Методи визначення потреби у капіталі підприємства торгівлі362

15.7. Методичні підходи до обґрунтування цільової структури капіталу підприємства торгівлі 365

15.8. Фінансування необоротних та оборотних активів підприємства торгівлі

.372

15.9. Управління формуванням власного капіталу підприємства торгівлі 373

15.10. Оцінки інвестиційної привабливості підприємства торгівлі 376

15.11. Управління формуванням позикових фінансових ресурсів

підприємства торгівлі з різних джерел (товарний, банківський, облігаційний кредити)..379

15.12. Методи визначення можливого обсягу залучення товарного (комерційного) кредиту підприємством торгівлі382

15.13. Оцінка кредитоспроможності підприємства торгівлі .385

Розділ 16. УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ ПІДПРИЄМСТВА ТОРГІВЛІ.. 387

16.1. Грошові потоки підприємства торгівлі 387

16.2. Види грошових потоків підприємства торгівлі ..391

16.3. Структурно-логічна послідовність процесу управління грошовими потоками394

16.4. Інформаційне забезпечення управління грошовими потоками підприємства торгівлі 398

16.5. Методичний інструментарій аналізу грошових потоків підприємства торгівлі 401

16.6. Інструменти оптимізації, синхронізації, прискорення руху грошових потоків 408

16.7. Розробка плану руху грошових коштів(бюджету) підприємства торгівлі .410

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ .. 424